

Volksgezondheidsmemo (geitenhouderijen)

‘Boskamer Vliegende Vennen’ en ‘Vliegende Vennen Noord Oost Fase III’

4 februari 2020

Inleiding

In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet worden onderzocht of een bestemmingsplan niet zodanige risico's voor de volksgezondheid meebrengt dat het woon- en leefklimaat niet onaanvaardbaar verslechtert. Hierbij is het effect dat nabijgelegen veehouderijen op de volksgezondheid kunnen hebben een mee te wegen belang. Er zijn al diverse onderzoeken uitgevoerd in het kader van de bestemmingsplanprocedure, waarbij is aangetoond dat aan alle wettelijke voorwaarden kan worden voldaan. Geitenhouderijen vormen echter een extra aandachtspunt, waarvoor nog geen harde wettelijke normen vastliggen maar waar het aspect gezondheid wel van belang is. Om die reden gaan we in deze memo specifiek in op geitenhouderijen.

Deze memo ziet toe op twee uitbreidingen van de woonwijk Vliegende Vennen Noord-Oost (Hierna: VVNO) in Rijen. Enerzijds het plandeel aangeduid als Fase III en anderzijds het plandeel aangeduid als Boskamer.

Vliegende Vennen Noord Oost Fase III

De locatie VVNO Fase III wordt ontwikkeld door de gemeente. Het bestemmingsplan laat een maximum van 16 woningen toe, maar waarschijnlijk worden er minder woningen gerealiseerd. Bovenstaande verkavelingstekening is een impressie van de huidige verkaveling.

Vliegende Vennen Noord Oost Boskamer

Op de locatie Boskamer worden 30 nieuwbouwwoningen gerealiseerd door een projectontwikkelaar.

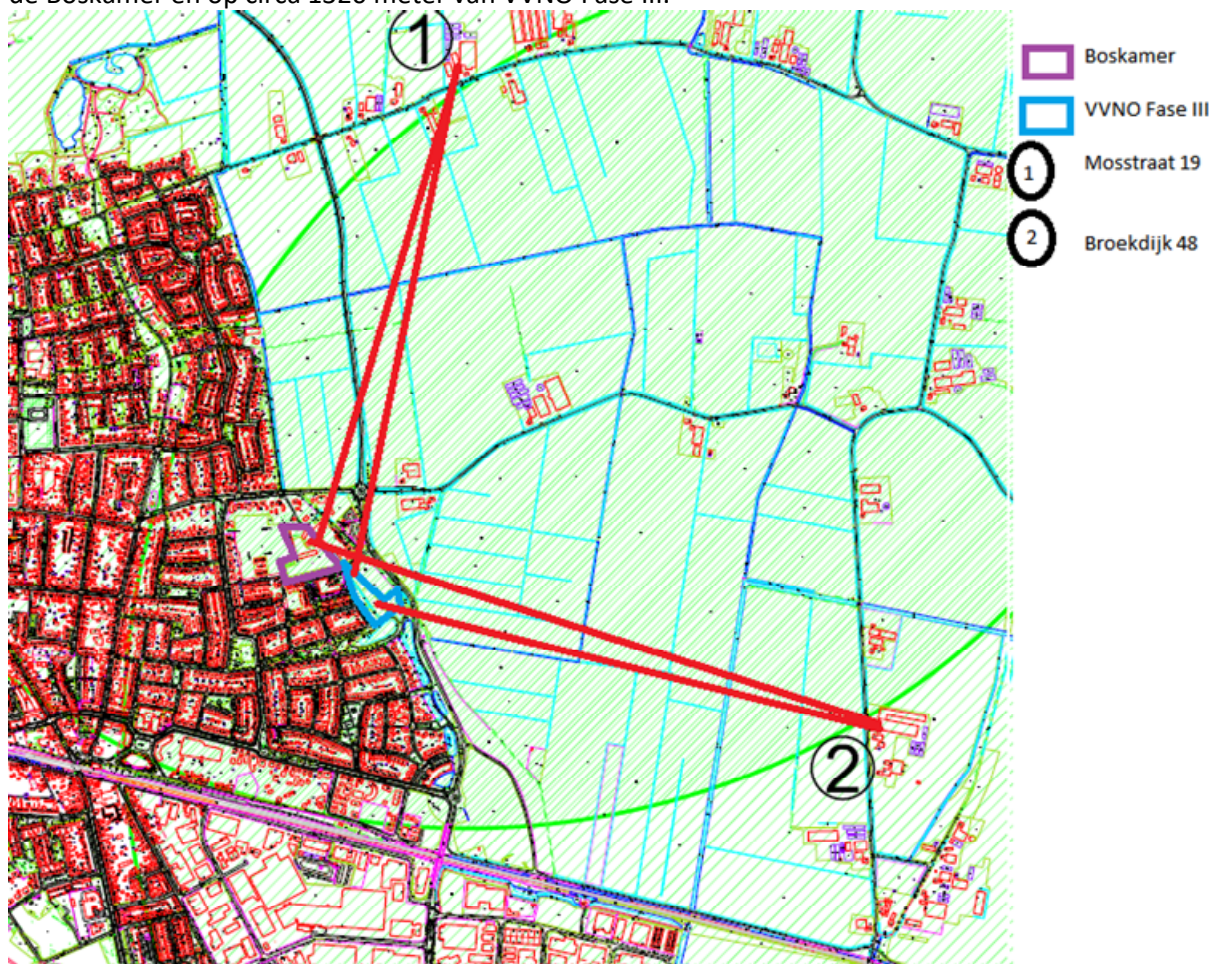
Geitenhouderijen

Uit het onderzoek 'Veehouderij en Gezondheid Omwonenden II (Hierna: VGO II) blijkt dat binnen een straal van 2 kilometer van geitenhouderijen en 1 kilometer van een pluimveehouderij een verhoogd aantal gevallen van longontsteking voorkomt. Dit onderzoeksresultaat wordt voor het verhoogd voorkomen van longontsteking rondom geitenhouderijen bevestigd in het aanvullende onderzoek VGO III (2018); in de gehele onderzoekspopulatie komt het overeen met ongeveer 7% vermijdbare gevallen van longontsteking. Niet duidelijk is wat het verhoogd risico op het voorkomen van longontsteking veroorzaakt. De achterliggende oorzaak van de associatie tussen de aanwezigheid van geitenhouderijen en longontstekingen is niet bekend. Hiervoor vindt aanvullend onderzoek plaats. In het kader van het bestemmingsplan weegt de gemeente de ontwikkeling van woningen af tegen de aanwezigheid van geitenhouderijen binnen de straal van 2 kilometer.

De eerder gevonden associatie tussen het wonen nabij een pluimveebedrijf en het voorkomen van longontsteking werd in het laatste VGO onderzoek niet meer gevonden. Niet duidelijk is of er daadwerkelijk sprake is van een trendbreuk. De GGD adviseert deze ontwikkeling te blijven monitoren. Voor dit onderwerp gelden voornog de wettelijke normen als uitgangspunt.

Gezondheidskundige beoordeling

In de omgeving van de nieuwe woonwijk zijn twee geitenhouderijen gelegen. De geitenhouderij aan de Broekdijk 48 in Hulten ligt op een afstand van circa 1460 meter van de Boskamer en op circa 1275 meter van VVNO Fase III. De geitenhouderij aan de Mosstraat 19 te Rijen ligt op circa 1234 meter van de Boskamer en op circa 1320 meter van VVNO Fase III.

Figuur 1 ligging geitenhouderijen ten opzichte van de plangebieden Boskamer en VVNO Fase III

Voor de nabij gelegen uitbreidingswijk Tussen de Leijen heeft de Omgevingsdienst Midden –en West-Brabant samen met de GGD in 2019 een uitgebreid onderzoek gedaan naar de gevolgen van deze twee geitenhouderijen op toe te voegen woningen. Dit betrof dezelfde geitenhouderijen die relevant zijn voor VVNO Boskamer en VVNO fase III. Deze geitenhouderijen liggen deels korter op het plangebied 'Tussen de Leijen' (480 meter tot Mosstraat 19) of op een vergelijkbare afstand (1450 meter tot Broekdijk 48). De resultaten uit dit uitgebreide onderzoek kunnen we ook benutten voor een beoordeling voor de uitbreidingen van VVNO Boskamer en VVNO fase III.

De vergunde veebezetting is als volgt:

5121 ZJ, Mosstraat 19, RIJEN, GILZE EN RIJEN

Beschikingsdatum: 22-03-2016

RAV-tabelversie: RAV 2013-1

NB: onderstaande emissies zijn vertaald naar de meest recente emissiewaarden

Stalgroepen

Dier cat	Omschrijving	RAV code	Pas code	2e RAV code	3e RAV code	Emissie punt	NH3fac (kg/jr/dierpl)	Aantal dieren	NH3 emis (kg/jr)	MVE	NGE tot	Geur emis (Ou/s)	PM10 emis (kg/jr)
C1	geiten ouder dan 1 jaar	C1.100				bedrijf	1.9	745	1416	248	81	14006	14
C1	geiten ouder dan 1 jaar	C1.100				bedrijf	1.9	600	1140	200	66	11280	11
C1	geiten ouder dan 1 jaar	C1.100				bedrijf	1.9	320	608	107	35	6016	6
C1	geiten ouder dan 1 jaar	C1.100				bedrijf	1.9	20	38	7	2	376	0
C2	opfokgeiten van 61 dagen tot en met één jaar	C2.100				bedrijf	0.8	500	400	0	0	5650	5
C3	opfokgeiten en afmestlammeren van 0 tot en met 60 dagen	C3.100				bedrijf	0.2	430	86	0	0	2451	4
C3	opfokgeiten en afmestlammeren van 0 tot en met 60 dagen	C3.100				bedrijf	0.2	248	50	0	0	1413,60	2
C3	opfokgeiten en afmestlammeren van 0 tot en met 60 dagen	C3.100				bedrijf	0.2	252	50	0	0	1436,40	3
Totalen								3115	3768	562	184	42629,00	45

Sluit venster

5125 NE, Broekdijk 48, HULTEN, GILZE EN RIJEN

Beschikingsdatum: 05-04-2005

RAV-tabelversie: RAV 2004-1

NB: onderstaande emissies zijn vertaald naar de meest recente emissiewaarden

Stalgroepen

Dier cat	Omschrijving	RAV code	Pas code	2e RAV code	3e RAV code	Emissie punt	NH3fac (kg/jr/dierpl)	Aantal dieren	NH3 emis (kg/jr)	MVE	NGE tot	Geur emis (Ou/s)	PM10 emis (kg/jr)
A2	zoogkoeien ouder dan 2 jaar	A2.100				bedrijf	4.1	10	41	0	3	0	1
C1	geiten ouder dan 1 jaar	C1.100				bedrijf	1.9	1220	2318	407	133	22936	23
C2	opfokgeiten van 61 dagen tot en met één jaar	C2.100				bedrijf	0.8	800	640	0	0	9040	8
C3	opfokgeiten en afmestlammeren van 0 tot en met 60 dagen	C3.100				bedrijf	0.2	1176	235	0	0	6703,20	12
K1	volwassen paarden (3 jaar en ouder)	K1.100				bedrijf	5.0	5	25	0	7	0	0
Totalen								3211	3259	407	143	38679,20	44

Sluit venster

De plangebieden van VVNO Boskamer en VVNO Fase III liggen binnen de zone van 2 kilometer rondom bovengenoemde geitenhouderijen. Er is daar sprake van een verhoogd risico op het voorkomen van longontsteking, er van uitgaande dat de omgeving en populatie in het onderzoeksgebied van het VGO overeenkomt met die in Gilze en Rijen.

Uit VGO III blijkt dat de associatie vooral sterker is naarmate de afstand tussen wonen en geitenhouderijen kleiner is. De geitenhouderij aan de Mosstraat 19 ligt op ca. 1200-1300 meter afstand van de plangebieden en de geitenhouderij aan de Broekdijk 48 op ca. 1300 – 1500 meteren draagt daarmee bij aan een hoger risico. Ook neemt het risico op longontsteking toe als er meer geitenhouderijen in de omgeving zijn. Hoeveel dit risico toeneemt is niet goed aan te geven (Q&A VGO-3 Kennisplatform veehouderij).

Omdat de oorzaak van het verhoogd voorkomen van longontsteking niet bekend is, is het niet mogelijk om preventief maatregelen te nemen. Het is aan de gemeente om een bestuurlijke afweging te maken tussen enerzijds de gezondheidsaspecten en anderzijds het belang van woningbouw op deze locatie.

Bestuurlijke afweging

Bij de bestuurlijke afweging om toch binnen 2 km te bouwen, kunnen de volgende aspecten betrokken worden:

- locatie specifieke zorgvuldige afweging door het benoemen van andere (milieu-)factoren die gunstig dan wel ongunstig zijn;
- cumulatie, wat is er meer aan belastende milieufactoren in de omgeving;
- verblijflocaties specifiek bedoeld voor gevoelige groepen (zieken, ouderen, kinderen e.d.);
- VGO III: het risico wordt kleiner naarmate de afstand tot de geitenhouderij groter is;
- het betrekken van deskundigen;
- (GGD, Kennisplatform veehouderij en humane gezondheid)

Afwegingen die andere gemeenten gemaakt hebben bij het afwegen van het wel of niet instemmen met een woonwijk nabij een geitenhouderij zijn bijvoorbeeld:

- omvang van het ruimtelijk plan, relatie met afstand;
- niet dichterbij de geitenhouderij bouwen;
- aanvaardbaarheid verhoogd risico niet bekend;
- oorzaak verhoogd voorkomen van.